

Hervormde Gemeente te Diever

Beleidsplan 2015- 2018

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Geschiedenis.....	3
2	Het profiel van de gemeente.....	4
3	Kerkenraad	5
3.1	Huidige situatie en beleidsvoornemens	5
3.1.1	Samenstelling	5
3.1.2	Vergaderingen	5
3.1.3	Plaatselijke regeling.....	5
3.2	Cantorij	5
3.3	Publiciteit.....	6
3.4	Contacten met andere gemeenten	7
3.4.1	Gereformeerde kerk te Diever	7
3.4.2	Wapserveen.....	7
3.5	Samenvatting van de beleidsvoornemens.	8
4	Predikant	9
4.1	Huidige situatie en beleidsvoornemens – algemeen	9
4.2	Huidige situatie: werkzaamheden predikant	9
4.2.1	Eredienst.....	9
4.2.2	Pastoraat	9
4.2.3	Vorming en toerusting.....	9
4.2.4	Organisatie en beleid.....	10
4.2.5	Publiciteit.....	10
4.2.6	Studie.....	10
4.2.7	Overig	10
4.2.8	Schematisch overzicht	11
4.3	Beleidsvoornemens	12
5	Ouderlingen.....	13
5.1	Inleiding	13
5.2	Huidige situatie en beleidsvoornemens.....	13
5.2.1	Eredienst.....	13
5.2.2	Pastoraat	14
5.2.3	Vorming en toerusting.....	15
5.2.4	Missionaire opdracht.....	15
5.2.5	Publiciteit.....	15
5.3	Samenvatting en beleidsvoornemens	16
6	Diaconie.....	17

6.1	Inleiding	17
6.2	Huidige situatie en beleidsvoornemens	17
6.2.1	De eredienst	17
6.2.2	Gemeente diaconaat	18
6.2.3	Diaconaat over de grenzen	19
6.2.4	Financiële administratie	19
6.3	Z.W.O.	19
6.4	Samenvatting van de beleidsvoornemens	20
7	Kerkrentmeesters	21
7.1	Inleiding	21
7.2	Huidige situatie en beleidsvoornemens	21
7.2.1	Financiële administratie	21
7.2.2	Ledenadministratie	21
7.2.3	Opbouw van de gemeente	22
7.2.4	Financiën	22
7.3	Overige Kerkrentmeesterlijke zaken	24
7.3.1	Godsdienstonderwijs	24
7.3.2	Archief	24
7.3.3	Organisten	24
7.3.4	Publiciteit	24
7.3.5	Vrijwilligers	24
	• Cantorij	24
	• Koster	24
	• Schoonmaak	24
	• Klussenteam	25
7.3.6	Overig	25
7.3.7	Erfpacht toren	25
7.4	Het kerkgebouw	25
7.4.1	Algemeen	25
7.4.2	Huidige situatie	26
7.5	Samenvatting van de beleidsvoornemens	27

1 Inleiding

In dit beleidsplan 2015 – 2018 wordt allereerst in het kort de geschiedenis beschreven van de Hervormde Gemeente. Hierna volgt in hoofdstuk 2 het profiel van de gemeente, waarna in de opeenvolgende hoofdstukken wordt ingegaan op de huidige situaties en de beleidsvoornemens van de drie ambten en de opdracht en taak die deze ambtscolleges hebben vanuit de kerkorde. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting van de beleidsvoornemens voor de komende jaren. Dit beleidsplan is in 2014 geschreven. Het is besproken op de gemeenteavond van -----en in de kerkenraadsvergadering van ----- vastgesteld.

1.1 Geschiedenis

De Hervormde Gemeente Diever omvat de kernen Diever, Dieverbrug, Wapse, Zorgvlied, Wateren, Oude Willem, Wittelte en Geeuwenbrug.

Diever was vroeger één van de zes dingspelen en het Dieverder dingspel besloeg ongeveer Zuidwest Drenthe. Eén dingspel vormde een hechte eenheid. De eerste kerken werden gesticht in de hoofddorpen van deze dingspelen.

De Hervormde kerk te Diever is eertijds gewijd aan Sint Pancratius. De kerk is gedeeltelijk uit tufsteen (12e eeuw) en gedeeltelijk uit baksteen (14e eeuw) opgetrokken. De toren dateert uit de 12^e eeuw, de spreekstoel uit 1760 en het kerkorgel uit 1882. De toren is eigendom van de gemeente.

De Hervormde houten kapel te Zorgvlied is van de Nederlandse Hervormde Evangelisatievereniging. De kapel dateert uit 1904 en werd gebouwd door de “Vereniging tot behartiging van Godsdienstige Belangen”, later kreeg zij de naam “Obadja”. De Evangelisatievereniging is opgezet vanuit de Hervormde gemeente Diever als afstandsevangelisatie. Later is de evangelisatie meer een richtingsevangelisatie geworden. Tussen de evangelisatievereniging en de kerkenraad van de Hervormde gemeente Diever is een plaatselijke regeling opgesteld. De kerkenraad van de Hervormde Gemeente Diever heeft 1 (één) boventallige ouderling en 1 (één) boventallige diaken ten behoeve van de Evangelisatie “Obadja”. Eén keer per jaar worden de ambtsdragers met een bijzondere opdracht en het bestuur van de evangelisatievereniging “Obadja” uitgenodigd voor een moderamenvergadering.

Vanaf 1999 is ds. F. Damman-Verboom als parttime predikant (9/12 = 9 dagdelen) verbonden aan de gemeente.

Dit beleidsplan is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van -----.

Voorzitter
w.g.

Scriba
w.g.

ds. F. Damman-Verboom

I. Zuidema-van der Laan

2 Het profiel van de gemeente

Wij zijn een gemeente die:

- wil vieren dat God ons liefheeft voor wij Hem liefhebben. Het Woord van God, zoals wij dat in de Bijbel vinden en zoals ons dat is voorgeleefd door Jezus Christus en zoals dat is doorgegeven in de kerk van alle eeuwen en plaatsen, is onze bron. Het voedt ons geloof, schraagt onze hoop en inspireert ons tot liefde, barmhartigheid en gerechtigheid. Wij vieren dit in de eredienst die in het gemeentelven een centrale plaats inneemt.
- wil blijven leren, omdat wij menen dat geloven een voortdurende zoektocht is. Daarbij hechten wij eraan een ieder de ruimte te laten zijn geloof op een eigen persoonlijke manier te verwoorden en te beleven. Wij hebben de vrijheid eigen accenten te leggen in onze omgang met God.
- pluriformiteit niet als een bedreiging, maar als een kans ziet.
- dienstbaar wil zijn. Onze dienstbaarheid richt zich op allen die hulp en steun nodig hebben.
- Kerk in het dorp wil zijn, d.w.z.:
 - kerkdiensten in het eigen dorp
 - omzien in pastoraat en diaconaat in het eigen dorp
 - geloofsoverdracht in het eigen dorp o.a. godsdienstonderwijs op scholen

De Hervormde gemeente Diever bestaat uit de kernen Diever, Dieverbrug, Geeuwenbrug, Wittelte, Wapse, Wateren, Oude Willem en Zorgvlied. De gemeente telt 628 leden, te weten 178 belijdende leden, 256 doopleden en 194 overige leden. De leeftijdsopbouw laat een sterk vergrijzend beeld zien en bovendien wordt 92 % van de vrijwillige bijdrage opgebracht door gemeenteleden die ouder zijn dan 50 jaar (zie ook hoofdstuk 7). Het is duidelijk dat deze situatie grote consequenties heeft voor de toekomst.

De verhouding met de evangelisatievereniging Obadja in Zorgvlied is in een plaatselijke regeling geregeld.

Met de Gereformeerde kerk van Diever wordt op bescheiden schaal samengewerkt.

Sinds 2004 bestaat er samenwerking met de Protestantse Gemeente van Wapserveen.

Belangrijk punt van overweging is het feit dat beide gemeentes in hun eigen dorpsgemeenschappen zichtbaar willen blijven voortbestaan.

3 Kerkenraad

3.1 Huidige situatie en beleidsvoornemens

3.1.1 Samenstelling

De kerkenraad bestaat uit (formatieplaatsen per 1 januari 2014):

- 1 predikant
- 5 diakenen, waarvan 1 met bijzondere opdracht ten behoeve van de Hervormde evangelisatie “Obadja”
- 5 ouderlingen, waarvan 1 vacature en 1 met bijzondere opdracht ten behoeve van de Hervormde evangelisatie “Obadja”
- 4 ouderlingen-kerkrentmeesters en 1 kerkrentmeester

De kerkenraad kan worden ondersteund door een notulist, geen ambtsdrager.

Het blijft moeilijk nieuwe ambtsdragers te vinden. De uitdaging waar we voor staan is hoe we gemeenteleden kunnen motiveren ambtsdrager te worden.

3.1.2 Vergaderingen

De kerkenraad vergadert 10 keer per jaar. De agenda van de kerkenraadsvergadering wordt gekenmerkt door hoofdzakelijk zakelijke agendapunten. Incidenteel wordt een inhoudelijk onderwerp behandeld.

Eén keer per jaar worden de ambtsdragers met een bijzondere opdracht en het bestuur van de evangelisatievereniging ‘Obadja’ uitgenodigd voor een moderamenvergadering.

3.1.3 Plaatselijke regeling

Ten behoeve van het leven en werken van de gemeente is, nadat de gemeente is gehoord, in het najaar van 2004 een plaatselijke regeling vastgesteld (zie bijlage 1).

De belangrijkste elementen uit deze plaatselijke regeling zijn:

- het inzegenen van andere relaties dan die tussen man en vrouw behoort tot de mogelijkheden
- de verkiezing van een predikant behoort aan de kerkenraad
- aan het avondmaal mogen allen die de Heer liefhebben deelnemen
- doopleden kunnen verkozen worden tot ambtsdrager
- doopleden kunnen namen indienen ter voorziening van vacatures in de kerkenraad
- de kerkenraadsvergadering is niet openbaar
- de notulist woont de kerkenraadsvergadering bij
- de kerkrentmeesters mogen de kerkenraadsvergadering bijwonen
- De verhouding omschreven tussen de Hervormde gemeente Diever en de Nederlandse Hervormde Evangelisatievereniging “Obadja” te Zorgvlied is vastgelegd in een plaatselijke regeling, welke is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 15 september 2005 (zie bijlage 2)

3.2 Cantorij

Sinds haar oprichting in 2001 heeft de Pancratiuscantorij een vaste en gewaardeerde plaats verworven in het leven van de gemeente. Deze cantorij staat onder leiding van een vrijwilliger, een ter zake kundig gemeentelid.

De medewerking van de cantorij aan kerkdiensten, zoals die in de Stille Week en op de Gedachteniszonntag, en de morgengebeden zijn voor deze diensten van grote betekenis. Ook bij de introductie van het “Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk” zijn de inbreng en inzet van cantor en cantorij onmisbaar.

De kosten die de cantorij maakt, bijvoorbeeld voor de aanschaf van de koorbundel voor het nieuwe liedboek, bladmuziek en kopieerkosten, komen voor rekening van het college van kerkrentmeesters.

Zich bewust van de waarde van de cantorij wil de kerkenraad op de ingeslagen weg doorgaan.

3.3 Publiciteit

De kerkenraad stelt vast dat de belangstelling voor kerkgang en deelname aan activiteiten niet meer vanzelfsprekend zijn. Bovendien zijn mensen vaak niet op de hoogte van wat georganiseerd wordt en wat dat inhoudt.

Daarom wil de kerkenraad meer in de publiciteit treden om haar activiteiten kenbaar maken aan een zo breed mogelijk publiek. Het college van kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor de financiering van de publiciteit.

Wij willen gebruik maken van de volgende middelen:

- Het kerkblad.
Het kerkblad “Samenspraak” wordt gezamenlijk met de gereformeerde kerk uit Diever uitgegeven. Via het kerkblad probeert men door middel van publicaties de gemeenteleden van beide kerken meer te betrekken bij de gemeenten.
Elfmaal per jaar verschijnt het kerkblad. De redactie bestaat uit twee leden van iedere gemeente. De administratie wordt verzorgd door de ledenadministrateur. De abonnementsprijs is zodanig dat er kostendekkend gewerkt wordt. Indien onverhoopt een tekort optreedt, zal in evenredigheid met de Gereformeerde Kerk het tekort worden aangevuld. De financiële administrateur verzorgt de inning van de abonnementsgelden.
- Website.
De Hervormde gemeente beschikt over een website. Er bestaat een grote behoefte, met name onder de gasten in onze gemeente, aan duidelijke, actuele informatie over onze gemeente. De website kan hieraan bijdragen.
Op de website staan algemene gegevens over gemeente, kerkgebouw en kerkenwerk. Ook het Hervormde deel van het kerkblad Samenspraak is, met uitzondering van de privacygevoelige berichten (bloemengroet, ziekenhuisopname en overlijdensberichten) op de website te vinden.
Het doel is om de komende maanden de site opnieuw te bouwen. Daarna zal deze actueel gehouden worden door een webmaster en twee leden van het college van kerkrentmeesters. Ieder college is verantwoordelijk voor zijn eigen aandeel. De eindverantwoordelijkheid van de website berust bij het college van kerkrentmeesters.
- Dag/weekbladen.
Om een breder publiek te bereiken worden sommige activiteiten, zoals kerkdiensten met een bijzonder karakter, door middel van een persbericht in de regionale dagbladen en huis-aan- huisbladen aangekondigd. De publiciteit in de dag/weekbladen wordt verzorgd door een lid van de kerkenraad.
- E-mail
Omdat gemeenteleden snel en gemakkelijk te bereiken zijn via e-mail, willen we dit medium vaker gebruiken om hen te attenderen op en uit te nodigen voor activiteiten.
- Jaarlijkse informatiefolder over samenstelling kerkenraad, erediensten en andere activiteiten voor alle leden i.c.m. de actie Kerkbalans

- Algemene folder vakantieasten.
Ten aanzien van publiciteit voor vakantieangers is er een algemene folder.

3.4 Contacten met andere gemeenten

3.4.1 Gereformeerde kerk te Diever

Het gegeven dat er tussen beide gemeentes verschillen bestaan in theologie en beleving van het gemeente zijn, maken een intensivering van de samenwerking niet mogelijk en niet gewenst. Wel is het doel om de huidige samenwerking te behouden, omdat de kerkenraad het belangrijk vindt dat gemeentes van de PKN op hetzelfde grondgebied met elkaar in contact blijven. De samenwerking bestaat uit:

- een gezamenlijk Kerkblad ‘Samenspraak’ dat 11 keer per jaar verschijnt
- twee gezamenlijke diensten per jaar
- twee gezamenlijke moderamen vergadering
- één keer per jaar een gezamenlijke kerkenraadsvergadering; waarbij ontmoeting centraal staat
- gezamenlijke diensten op Witte donderdag, Goede vrijdag en Stille zaterdag
- assistentie (werven en inzetten van suppoosten) bij het ‘Feest van de Geest’
- structurele samenwerking tussen de diaconieën, zoals:
 - collectiedoel bepalen voor de gezamenlijke diensten
 - voedselbank
 - één keer per jaar een gezamenlijke diaconie vergadering

3.4.2 Wapserveen

De kerkenraad van de protestantse gemeente te Wapserveen heeft in 2004 de kerkenraad van Diever verzocht om een gesprek over eventuele samenwerking met als doel t.z.t. te komen tot de vorming van een streekgemeente. Op moderamenniveau hebben toen twee verkennende gesprekken plaatsgevonden, waarin de kerkenraad van Wapserveen duidelijk heeft uitgesproken een eigen gezicht (voorganger) te willen houden en vooral samenwerking te zoeken in het ontplooiën van activiteiten. De kerkenraad van Diever kan zich hier in vinden.

De samenwerking bestaat uit:

- jaarlijks één gemeente avond
- één keer per jaar een gezamenlijke picknick
- twee keer per jaar een gezamenlijke moderamenvergadering en/of één keer per jaar een gezamenlijke kerkenraadsvergadering
- de diaconieën hebben een gezamenlijk tweejaarlijks project waarvoor zij geld inzamelen
- uitwisseling van elkaars kerkblad
- één gezamenlijk jaarthema
- twee gezamenlijke diensten met jaarthema

In 2014 zullen twee gezamenlijke diensten worden gehouden, die mede worden voorbereid door leden van beide gemeentes. In het najaar van 2014 zullen de diaconieën overleg plegen over een gezamenlijk project. We willen op de ingeslagen weg voortgaan. Daarbij zal het moeten gaan om activiteiten waarbij de gemeenteleden elkaar ontmoeten en vertrouwd met elkaar raken. De geografische afstand valt niet kleiner te maken; de ‘belevingsafstand’ wel.

3.5 Samenvatting van de beleidsvoornemens.

1. Wij willen kerk in het dorp zijn
2. De kerkenraad streeft ernaar om het aantal ambtsdragers op peil te houden.
3. De kerkenraad nodigt de 2 ambtsdragers met een bijzondere opdracht en het bestuur van evangelisatievereniging “Obadja” eens per jaar uit voor een moderamenvergadering
4. De kerkenraad vindt de Pancratiuscantorij van grote betekenis en streeft ernaar de cantorij in stand te houden.
5. De kerkenraad wil meer en breder publiciteit geven aan de activiteiten in de gemeente
6. De kerkenraad streeft ernaar activiteiten met de Gereformeerde kerk van Diever op het huidige niveau te continueren.
7. De kerkenraad wil de samenwerking met Wapserveen voortzetten.
8. De kerkenraad zal de vraag moeten beantwoorden in hoeverre het, mede in het licht van het ‘rapport Veerman’, gewenst is samenwerking met andere buurgemeentes, te zoeken.

4 Predikant

4.1 Huidige situatie en beleidsvoornemens – algemeen

Sinds 1999 is aan de gemeente een parttime predikant verbonden (75%). Deze predikant is ouder dan 50 jaar en heeft op jaarbasis recht op 7 vrije weken. Er zijn 45 werkweken. Uitgaande van een 40-urige werkweek gaat het op jaarbasis om 75% van 1800 uur: 1350 uur. Een werkweek telt gemiddeld 30 uur. Wordt er, zoals in voorgaande beleidsplannen in dagdelen gerekend, dan telt de werkweek van een fulltime predikant er 12. 75% daarvan is 9 dagdelen à 3 uur en 20 minuten. Op jaarbasis gaat het om **405** dagdelen. In dit beleidsplan wordt in dagdelen gerekend. Naar het zich laat aanzien zal deze predikant uiterlijk medio 2018 met emeritaat gaan. In de jaren die dit beleidsplan bestrijkt, zal nagedacht dienen te worden over de toekomstige omvang van de predikantsplaats en de invulling van de werkzaamheden.

4.2 Huidige situatie: werkzaamheden predikant

4.2.1 Eredienst

Een predikant met een aanstelling van 75% wordt geacht in 27 zondagse erediensten voor te gaan [75% van 35, het aantal diensten waarin een fulltime werkend predikant voorgaat, die 17 (van de 52) vrije zondagen heeft].

In 1999 is afgesproken dat de predikant vaker voorgaat dan van een predikant met een aanstelling van 75% verwacht mag worden en dat deze (extra) beurten binnen het dienstverband vallen. Momenteel gaat zij, uitzonderingen daargelaten, zelfs even vaak voor als een fulltime- predikant en heeft zij 17 vrije zondagen per jaar. Het is niet zeker of dat na 2016 zo zal blijven.

4.2.2 Pastoraat

Voor het pastoraat stonden in het beleidsplan 2010-2014 129 dagdelen genoteerd, of wel 2, 8 dagdeel per week. Dit blijkt in de praktijk te ruim bemeten. Deze tijd wordt daar niet aan besteed.

Pastoraat is in onze gemeente vooral een zaak van aanbod en niet van vraag. De vraag is of het nog echt verwacht en gewenst wordt dat de predikant op gezette tijden ongevraagd op de stoep staat. Nieuwingekeomenen aan wie die vraag expliciet wordt gesteld, geven vrijwel altijd aan geen bezoek van de predikant te willen. Mensen zijn overdag steeds minder thuis, en daarom moeten er, ook bij het ouderenbezoek, afspraken worden gemaakt. Dat leidt niet alleen tot weigeringen, wat eerder nauwelijks voorkwam, maar maakt het in de praktijk ook lastig een dagdeel vol te plannen, wat leidt tot versnippering en tijdsverlies. Ook komen berichten over gemeenteleden “waar iets loos is” steeds minder door.

4.2.3 Vorming en toerusting

Door de gewijzigde opzet van de kindernevendienst behoeft er geen tijd meer besteed te worden aan overleg. De bezoekersgroep is opgeheven. De diaconie heeft geen structurele toerusting meer nodig. Gespreksgroepen en “losse” vormings- en toerustingsactiviteiten vragen niet meer tijd dan de daarvoor in 2010 vastgestelde dagdelen. De introductie van het nieuwe liedboek kan ook als een onderdeel van deze paragraaf beschouwd worden.

4.2.4 Organisatie en beleid

Hierbij moet gedacht worden aan de voorbereiding voor de vergaderingen van moderamen, kerkenraad en consistorie en de werkelijke vergadertijd en de uitvoering van bepaalde besluiten. Ook de (voorbereidingen van) vergaderingen met het bestuur van Obadja, de kerkenraden van de Kruiskerk en van Wapserveen en de activiteiten die daaruit voortkomen, vallen onder deze noemer, net als het 4-mei comité, en de bloemendienst.

Het bijwonen van de (5)vergaderingen van de werkgemeenschap van predikanten is een verplichting. Dat geldt ook voor de classicale vergadering. Bij het bovenplaatselijk werk, waarvan verwacht wordt dat elke gemeentepredikant daaraan zijn bijdrage levert, gaat het om het lidmaatschap van het Regionale College voor bezwaren en geschillen (tot medio 2016). Genoemd getal is gebaseerd op een gemiddelde van 5 zaken per jaar.

4.2.5 Publiciteit

Het betreft het aanleveren van de copy voor Samenspraak en het incidenteel opstellen van persberichten.

4.2.6 Studie

In het kader van de Permanente Educatie wordt verwacht dat een predikant met een aanstelling van 75% gedurende een periode van 5 jaar 460 uren aan studie besteed. Van dit totaal zijn er al 140 besteed in 2013; er resteren nog 320 uur ofwel 96 dagdelen, wat in onderstaand schema uitkomt op een gemiddelde van 24 per jaar.

4.2.7 Overig

Een soort verzamelpost voor alle werkzaamheden die zeer incidenteel zijn en/of niet goed in een andere rubriek onder te brengen zijn. Te denken valt aan het overleg rond het Feest van de Geest, het bijhouden van “de kaartenbak”, de meditatie voor het dorpsblad van Zorgvlied, het overleg met de “bloemenmeisjes”, het overleg met de organisten etc.

4.2.8 Schematisch overzicht

		Dagdelen	totaal	oud
Eredienst	zondagse eredienst	35=105		105
	Eredienst op bijz. dagen	5= 15		15
			120	
Pastoraat:	ziekenbezoek	15		23
	Rouwdiensten/rouwbezoek	35		30
	Overig	65		76
			115	129
Vorming en toerusting				
	Gespreksgroepen	16		15
	Liedboek	4		
			20	37*
Organisatie en beleid				
	Moderamen	15		15
	Kerkenraad	15		15
	Wapserveen	6		6
	Kruiskerk	4		4
	Overleg ouderlingen	6		6
	Bloemendienst	4		4
	Werkgemeenschap	6		4
	Classis	4		4
	RCBG	15		8
	4-meicom.	3		4
			78	71*
Publiciteit				
	Kerkblad	18		18
	Persberichten	1		
			19	18
Studie				
		24	24	
				39
Overig				
		10	10	

*De oude rubriek oecumene (11 dagdelen) en het overleg met de ouderlingen (eerder in vorming en toerusting) zijn naar de rubriek organisatie en beleid gegaan.

Opgeteld gaat het om 386 ingevulde dagdelen, wat betekent dat er 19 dagdelen niet zijn ingevuld. Zelfs al zou bovenstaande ‘begroting’ te zuinig zijn opgesteld, dan blijven er nog voldoende dagdelen over die om een zinvolle invulling vragen. Door te kiezen voor een doelgroep, zoals de jonge gezinnen, wat ook elders in dit beleidsplan genoemd wordt, als speerpunt van de aandacht, zouden de vrijgekomen uren kunnen worden ingevuld.

4.3 **Beleidsvoornemens**

1. Er dient te worden nagedacht over de omvang en invulling van de predikantsplaats op langere termijn.
2. De kerkenraad wenst de huidige besteding van de werktijd van de predikant te handhaven.
3. De kerkenraad formuleert een bestemming voor de niet ingevulde uren.

5 Ouderlingen

5.1 Inleiding

In ordinantie 3-10 wordt het ambtswerk van de ouderling beschreven. Die omschrijving dient als leidraad voor het beleidsplan voor de ouderlingen in de Hervormde gemeente van Diever. Aangezien er van de formatie van vijf ambtsdragers in het consistorie slechts drie beschikbaar zijn voor het ambtswerk in de gemeente (één plaats is vacant en er is één ouderling met een bijzondere opdracht) mag duidelijk zijn dat de taakomschrijving zoals die in genoemde ordinantie wordt gegeven niet volledig kan worden uitgevoerd. Er moeten prioriteiten worden gesteld. Uitgangspunt is de visie die ds. W. Beekman verwoordt in zijn studie “Leve de dorpskerk”: behoud van eredienst, pastoraat en geloofsoverdracht in eigen dorp.

5.2 Huidige situatie en beleidsvoornemens

5.2.1 Eredienst

- Zondagse eredienst
Elke zondag om 10.00 uur komt de Hervormde gemeente samen in de Pancratiuskerk om God te loven en te danken (eredienst) en ter versterking en verdieping van het geloof (godsdiensstofening).
Er wordt een vaste orde van dienst gevolgd, ontleend aan het dienstboek van de PKN. Vaste onderdelen in de dienst zijn Groet en Votum, het gebed van toenadering, de psalm van de zondag en kyrie en gloria. In de dienst van het woord wordt als regel het lezingenrooster van “De eerste dag” gevolgd. Als regel wordt er gelezen uit de NBV-vertaling uit 2004 en gezongen uit het Liedboek “Zingen en bidden in kerk en gezin”. In de dienst van gebeden en gaven worden de collectebestemmingen toegelicht door een diaken in het geval van een diaconale bestemming en in het geval van een andere bestemming door de ouderling-kerkrentmeester.
Gemeenteleden hebben de mogelijkheid een gebedsintentie voor de voorbeden te noemen, maar van die mogelijkheid wordt amper gebruik gemaakt.
Wij willen stimuleren dat kerkenraadsleden en/of gemeenteleden bij gelegenheid een meer actieve rol krijgen in de eredienst.
- De kindernevendienst.
Vanuit de gedachte dat de kinderen deel uit maken van de gemeente en dat zij daarom een plaats moeten hebben in het midden van de (eredienst van de) gemeente en niet aan de rand ervan of daarbuiten is midden jaren '90 de kindernevendienst ontstaan.
Helaas moeten we thans vaststellen dat er in de eigen gemeente geen belangstelling is voor de kindernevendienst, zodat er alleen kindernevendienst is op hoogtijdagen en in de schoolvakanties.
We willen contact leggen met jonge gezinnen en ons beraden over het houden van gezinsdiensten en het kinderkerstfeest.
- Liturgisch bloemschikken
Het initiatief uit 2012 om in de diensten in de advents- en veertigdagentijd symbolische bloemstukken te maken wordt zowel door de bloemschiksters als door de gemeente als inspirerend ervaren. De schikkingen leggen een verrassend accent op de lezingen. Streven is dit initiatief voort te zetten.

- Doopdienst
De Heilige Doop wordt bediend, wanneer daarom wordt gevraagd, in een dienst waarin de kindernevendienst aanwezig is. De doopouders ontvangen een boekje uit de serie “wat de Bijbel ons vertelt.”
- Avondmaal
Het Heilig Avondmaal wordt op dit moment acht keer per jaar gevierd. Er is gekozen voor een lopende viering. Vaste vier data zijn de Witte Donderdag, een zondag in de Paastijd en een van de Adventszondagen. De kerkenraad laat de gemeenteleden de keus tussen de grote beker en de kleine bekertjes.
- Diensten met een bijzonder karakter:
 - We doen mee met de ten behoeve van mensen met een verstandelijke beperking aangepaste diensten van de interkerkelijke commissie regio Beilen en willen deze deelname voortzetten.
 - Morgengebed
Vier maal per jaar heeft de eredienst het karakter van een morgengebed, dat wordt voorbereid door gemeenteleden en cantorij. Gezien de belangstelling beantwoorden deze diensten aan een behoefte. Streven is deze morgengebeden voor te zetten.
 - Samen met de diaconie wordt sinds 2011 op de avond van de Aswoensdag een kort en sober avondgebed georganiseerd als markering van het begin van de veertigdagentijd. Wij willen hiermee doorgaan.
 - Wij willen ons beraden over het houden van zogenaamde “lekenpreken”.
 - Ook willen we eens per twee jaar een Taizé- en/of Ionadienst organiseren.
- De rouwdienst
In de kerkorde van de PKN wordt de dienst van rouwdragen en gedenken als een eredienst beschouwd. De consequentie van deze kwalificatie als eredienst is dat deze onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad valt. Er is een ouderling ambtelijk aanwezig. We stellen vast dat nabestaanden in toenemende mate vragen om een persoonlijke invulling van deze dienst, met name waar het gaat om de ten gehore gebrachte liederen en andere bijdragen. Wij willen daarvoor, in overleg, royaal ruimte geven.

5.2.2 Pastoraat

Het bezoekwerk heeft het karakter van omzien naar elkaar op belangrijke momenten in het leven van de gemeenteleden. Daarbij gaat het om ziekenhuisopname (predikant en ouderlingen), verhuizing (nieuwingekomenenbezoek door de ouderlingen) jubilea en lustrum verjaardagen (predikant en wijkhoofden). De bloemengroet is een bijzondere vorm van pastoraat aan mensen die om de een of andere reden een moeilijke fase in hun leven doormaken.

De kerkbladrubriek uit de gemeente, waarin heel summier gemeld wordt wie in het ziekenhuis gelegen heeft, blijkt een veelgelezen rubriek, die lezers aanspoort tot het tonen van belangstelling en het sturen van een kaartje, wat door de ontvangers ervan bijzonder op prijs wordt gesteld. Op die manier wordt de gemeente als gemeenschap zichtbaar.

De vraag of ter versterking van de onderlinge band ook verjaardagen, huwelijksjubilea een plaats in het kerkblad moeten krijgen blijft om praktische redenen negatief beantwoord.

De ouderlingen staan huiverig tegenover een beleid dat erop gericht is alle gemeenteleden eens per x jaar te bezoeken. Die huiver komt voort uit de praktische onmogelijkheid deze taak uit te voeren vanwege de geringe omvang van het consistorie. Gevolg hiervan is wel, dat een groot aantal gemeenteleden voor de kerkenraad en voor elkaar onbekenden zijn en blijven, te meer omdat slechts de helft van de ingeschrevenen geabonneerd is op het kerkblad.

Er wordt naar gestreefd nieuwvingekomenen, die positief reageren, doopouders, bruidsparen etc. een jaar na binnenkomst, doop, huwelijk etc. nogmaals te bezoeken. De uitgave van de jaarlijkse info-folder bij kerkbalans is ook bedoeld om de onderlinge band te versterken.

5.2.3 Vorming en toerusting

Om gemeenteleden in staat te stellen hun geloof te verdiepen worden er gespreksgroepen georganiseerd, zo nodig en/of mogelijk samen met andere gemeentes. Ook stimuleren en faciliteren de ouderlingen deelname aan kloosterweekenden. Zij willen dat voortzetten. De ambtsdragers worden aangemoedigd deel te nemen aan de cursussen van de PKN, maar de ervaring leert dat daarvoor dikwijls de tijd ontbreekt en dat de relevantie van de cursusstof voor een kleine gemeente als Diever dikwijls niet duidelijk is. Het kerkblad heeft een belangrijke functie in de toerusting van de gemeente.

5.2.4 Missionaire opdracht

De missionaire opdracht van een gemeente richt zich op de mensen die het evangelie niet kennen of daarvan vervreemd zijn. Het doel is dat mensen “delen in het heil van Christus”. Mensen winnen voor het evangelie en voor de kerk wordt daarmee niet minder belangrijk, maar het accent ligt op het delen in het heil. Hoe verstaan wij deze missionaire opdracht in onze eigen gemeente?

In het godsdienstonderwijs op de openbare basisscholen in Diever en Wapse krijgt de missionaire opdracht een gezicht. De kerkenraad vindt het belangrijk dit werk te continueren. Het is noodzakelijk de ouders te benaderen en te stimuleren hun kinderen aan dit onderwijs te laten deelnemen.

De afgelopen jaren is er een begin gemaakt met het leggen van contact met gemeenteleden in diverse leeftijdscategorieën. Wij willen dit beleid voortzetten en ons de komende jaren richten op de gezinnen met jonge kinderen. Het probleem is echter dat bijna alle ouders al jaren nalaten zelf een geboorte aan de kerkelijke gemeente door te geven, zodat er nauwelijks (gezinnen met) jonge kinderen in de ledenadministratie te vinden zijn. We moeten ouders aansporen een geboorte ook aan de kerkelijke gemeente door te geven.

5.2.5 Publiciteit

Alle activiteiten worden via het kerkblad onder de aandacht van de gemeente gebracht. Daarnaast worden sommige activiteiten, zoals kerkdiensten met een bijzonder karakter, door middel van een persbericht in de regionale dagbladen en huis-aan-huisbladen aangekondigd. Ook de website is, met name voor de toeristen, een bron van informatie. Op de website staan algemene gegevens over gemeente, kerkgebouw en kerkenwerk. Ook het Hervormde deel van het kerkblad Samenspraak is, met uitzondering van de privacygevoelige berichten (bloemengroet, ziekenhuisopname en overlijdensberichten) op de website te vinden. Wij willen wat de publiciteit betreft op deze ingeslagen weg doorgaan. Daarnaast willen we e-mail gebruiken om gemeenteleden te attenderen op en uit te nodigen voor activiteiten.

5.3 Samenvatting en beleidsvoornemens

1. Het wordt gestimuleerd ambtsdragers en/of gemeenteleden een meer actieve rol in de dienst te geven.
2. Streven is de "diensten met een bijzonder karakter" (5.2.1) voort te zetten, daarnaast eens per twee jaar een Taizé- of Ionadienst te organiseren en na te denken over het houden van z.g. 'lekenpreken'.
3. Het liturgisch bloemschikken vindt waardering en wordt voortgezet.
4. Mede om belangstelling te wekken voor de kindernevendienst en het godsdienstonderwijs op de openbare basisscholen dient er contact gelegd te worden met jonge gezinnen.
5. Nieuwingekeomenen, doopouders etc. worden een jaar na binnenkomst, doop etc. nog eens bezocht.
6. Wij blijven bij de actie Kerkbalans een infofolder uitgeven.
7. Ambtsdragers worden gestimuleerd deel te nemen aan cursussen.
8. Voor de publiciteit vervullen kerkblad, website, persberichten in regionale dag- en weekbladen en e-mail een onmisbare rol.

6 Diaconie

6.1 Inleiding

Op zoek naar het ontstaan van het diaconaat en het ambt van diaken stuiten we in het Nieuwe Testament op Handelingen 6: 1-7. Daar lezen we over de aanstelling van de zogenaamde ‘Zeven’, Stefanus, Filippus en vijf anderen. Eerst vertelt Lucas over het primaat van de diaconale gemeente. In en door die gemeente werden liefdemaaltijden voor de armen georganiseerd. Het valt op dat in het nieuwe testament het woord diaconia steeds meer de toegespitste betekenis krijgt van dienst der barmhartigheid en deze toespitsing wordt ambtelijk tot uitdrukking gebracht in de diaken en zijn taak. De diaken geeft gestalte aan de dienst voor de armen. In het woord diaken komt tot uitdrukking de roeping die hij/zij heeft om de gemeente op te roepen tot dienstbetoon.

Het samenkomen voor de maaltijd was de meest oorspronkelijke gestalte van de viering van de christelijke gemeente. Bij het “breken en delen” gaat het om de gedachtenis aan Christus, in wiens naam de gemeente samenkomt. Christus draait onze orde tussen meer en minder om: Hij, de Heer wordt knecht, *‘Ik ben in uw midden als dienaar’* (Lucas 22,27). En in dienen, in het evangelie van Mattheüs omschreven als: dorstigen te drinken geven, vreemdelingen huisvesten, naakten kleden en zieken en gevangenen bezoeken, daarin wordt zichtbaar dat iemand een volgeling is van Jezus. Het blijft niet bij tafeldienst, maar verbreedt zich tot dienst van barmhartigheid.

6.2 Huidige situatie en beleidsvoornemens

Door middel van afkondigingen tijdens de eredienst, folders en artikelen in Samenspraak worden de gemeenteleden bij de dienst van de barmhartigheid betrokken en hiervoor opgewekt. De Diaconie zal dit de komende jaren continueren.

Voor de bestemming van de collecten in gemeenschappelijke diensten wordt met het college van diakenen van de plaatselijke Gereformeerde Kerk overlegd over een gezamenlijk doel of actie. Er wordt zoveel mogelijk gekeken naar een doel in de eigen - burgerlijke - gemeente. Daarnaast wordt regelmatig overlegd met alle hervormde en gereformeerde diaconieën binnen de gemeente Westerveld wat in 2011 heeft geleid tot de vorming van Diaconaal Fonds Westerveld, waarover meer in paragraaf 6.2.2.

Ook wordt elk jaar in het overleg tussen de diaconieën in Westerveld een doel gekozen waarvoor in alle kerken wordt gecollecteerd.

De Diaconie kiest elk twee jaar een nieuw project waar in de Gemeente aandacht voor wordt gevraagd. Dit project heeft zo mogelijk een binding met gemeenteleden uit de omgeving en wordt in overleg met de diaconie van Wapserveen vastgesteld. In 2015 wordt weer een nieuw project vastgesteld.

6.2.1 De eredienst

- De dienst aan de tafel

De maaltijd van de Heer kende in onze gemeente twee vormen. Het avondmaal vond plaats zowel lopend als zittend in het koor. In de afgelopen jaren is ervoor gekozen om alleen nog maar het lopend avondmaal te houden, omdat deze vorm – met name gezien de opkomst – door de gemeente wordt geprefereerd.

Bij het avondmaal doen minstens 3 diakenen dienst. Indien dat aantal door omstandigheden niet aanwezig kan zijn wordt de ouderling van dienst erbij betrokken. De manier van delen wordt in overleg tussen predikant en diakenen geregeld.

- De inzameling van de gaven
Iedere zondag is de eerste collecte bestemd voor de Diaconie, waarvoor de diakenen zelf collecteren. Bij de uitgangscollecten wordt een aantal malen per jaar (\pm 14 keer) door de Diaconie voor een bijzonder, door de Diaconie gekozen doel, gecollecteerd. Daarnaast worden deze collectes gehouden voor een aantal diaconale doelen volgens het landelijke collecterooster.
- De voorbeden
Ook op dit gebied vervult de diaken een belangrijke taak. In de toren ligt een schrift, waarin kerkgangers een verzoek kunnen schrijven voor een voorbede. Hiervan wordt weinig gebruik gemaakt. In de komende beleidsperiode zal in het kerkblad deze mogelijkheid nadrukkelijker onder de aandacht worden gebracht. Er kan aandacht gevraagd worden voor de noden in de wereld, veraf en dichtbij. De taak van de Gemeente ligt in haar beschikbaarheid in het leven van alledag, in de wereld om ons heen. Bidden voor zieken betekent, dat we ons bereid verklaren daadwerkelijk medeleven te betonen. Tot nu toe worden de voorbeden gedaan door de predikant. Dit werkt goed. In voorkomende gevallen zou overlegd kunnen worden of dit door een diaken kan worden gedaan.

6.2.2 Gemeente diaconaat

Het College telt momenteel 4 diakenen. Er wordt naar gestreefd dit aantal te handhaven. Indien de scriba geen diaken is draagt het college van diakenen uit haar midden een kandidaat voor het moderamen voor.

Om de dienst der barmhartigheid binnen de Gemeente gestalte te geven blijft de diaconie zich inspannen om in voorkomende gevallen plaatselijke minima met een financiële bijdrage of anderszins te ondersteunen, maar het is erg moeilijk deze mensen te kennen en te bereiken. Daarom is met de andere Diaconieën in de burgerlijke gemeente Westerveld het Diaconaal Fonds Westerveld opgericht. Dit fonds werkt op verwijzing van de professionele hulpverlening, met name van het algemeen maatschappelijk werk. In de afgelopen jaren is door het fonds aan enkele tientallen mensen ondersteuning geboden door giften en renteloze leningen. De samenwerkende Diaconieën dragen naar rato bij aan het fonds. Het beheer is ondergebracht bij de Diaconie van de Hervormde Gemeente van Diever. Ook de voedselbank ZW-Drenthe wordt door de Diaconie ondersteund.

Ook heeft de Diaconie het Verjaardagsfonds en de Bloemencommissie in het leven geroepen. Streven is deze in stand te houden, temeer omdat beide instrumenten zijn om contact te houden met de hele Gemeente, ook met de randkerkelijken.

- Het Verjaardagsfonds
Dit fonds bestaat al geruime tijd. Sinds 1973 is de gemeente verdeeld in \pm 22 wijken met een wijkhoofd. Gemeentelieden die hebben aangegeven deel te willen nemen aan het Verjaardagsfonds worden op hun verjaardag gefeliciteerd en worden in de gelegenheid gesteld een financiële bijdrage te geven. Uit de opbrengst krijgen zieken, ouderen en bewoners van verzorging- en verpleeghuizen, die afkomstig zijn uit de Hervormde gemeente Diever, een attentie en bezoek volgens het reglement van dit fonds. Aanvankelijk kon het Verjaardagsfonds geheel zelfstandig werken, maar door o.a. de vergrijzing van de gemeente en de hoge bankkosten lukt het niet meer om financieel rond te komen. De Diaconie vindt dit werk zo belangrijk dat zij door middel van een collecte en een bijdrage, dit werk doorgang wil laten vinden. Het bestuur bestaat uit de predikant, een coördinator/secretaris, een penningmeester en een afgevaardigde van de wijkhoofden. Om de band met kerkenraad en Diaconie te behouden worden de vergaderingen bijgewoond

door één van de diakenen. In de herdenkingsdienst van de overledenen is de collecte bestemd voor het Verjaardagsfonds.

- De Bloemencommissie
Enige malen per jaar stelt de predikant, samen met de bezorgers, een lijst op van personen die in aanmerking komen voor de bloemen die tijdens de diensten in de kerk staan. De onkosten van deze commissie komen voor rekening van de Diaconie.

6.2.3 Diaconaat over de grenzen

De Diaconie richt zich bij de dienst der barmhartigheid elders in de wereld in de eerste plaats op het werk van Kerk in actie. Bovendien kiest de Diaconie elk jaar een aantal speciale doelen waarvoor een bijdrage van de Gemeente wordt gevraagd. Er wordt naar gestreefd deze doelen zo mogelijk in evenredigheid in eigen dorp, regio, binnen- en buitenland te kiezen.

In de komende beleidsperiode wil de Diaconie proberen om een bijdrage te leveren aan de aanwezigheid van de kerk in het dorp. We willen op zoek gaan naar mogelijkheden om het dorp in te schakelen bij diaconale projecten, waarbij we met name zullen trachten om de scholen daarbij te betrekken. Gedacht wordt aan de basisscholen in Diever en Wapse en het voortgezet onderwijs in Diever.

6.2.4 Financiële administratie

Op dit moment is er een administrerend diaken. Indien in de toekomst hiervoor geen diaken meer gevonden kan worden, dan zal deze buiten het college gezocht moeten worden. Deze zal dan als adviseur de vergaderingen van het college bijwonen. De jaarrekening wordt door twee externe deskundigen gecontroleerd.

De Diaconie verkrijgt haar middelen uit:

- De collectes, zie eredienst
- De opbrengsten uit onroerend goed.
Op dit moment bezit de Diaconie nog 2 percelen akkerland. Als gronden pachtvrij komen, wordt bekeken wat op dat moment het beste is verkopen of weer verpachten.
- De opbrengsten uit spaartegoeden.
Als er geld beschikbaar (vrij valt) komt worden bij de banken en de Stichting Kerkelijk Geldbeheer inlichtingen ingewonnen over rentepercentages voordat de vrijgekomen gelden opnieuw worden vastgezet. De Diaconie zal zo gelden alleen beleggen bij banken die een duurzaam beleid voeren.
De inkomsten van de Diaconie worden in principe niet toegevoegd aan het kapitaal, maar besteed aan diaconale doelen en voor de bestrijding van de kosten. Op dit moment zijn er gelden belegd bij ideële banken (Oikocredit en bij Triodos Groenfonds) en staat een obligatielening uit bij het project ‘De wijde mantel’.
Een klein nadelig saldo is, gezien de hoogte van de spaartegoeden, acceptabel.

6.3 Z.W.O.

Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking

Er wordt geen ZWO- commissie ingesteld.

6.4 Samenvatting van de beleidsvoornemens

1. De Diaconie zal door middel van afkondigingen tijdens de eredienst, folders en artikelen in Samenspraak gemeenteleden betrekken bij de dienst van de barmhartigheid en hiervoor opwekken.
2. Indien dit voor projecten wenselijk is, wordt gestreefd naar overleg en samenwerking met alle hervormde en gereformeerde diaconieën binnen de gemeente Westerveld.
3. De Diaconie streeft ernaar de bekendheid met en de betrokkenheid van de gemeenteleden bij het diaconale werk te vergroten. Een mogelijkheid daartoe is een diaconale rubriek in Samenspraak.
4. De Diaconie zal het collectebeleid de komende jaren continueren. Er wordt naar gestreefd de doelen zo mogelijk in evenredigheid in eigen dorp, regio, binnen- en buitenland te kiezen.
5. Het schrift waarin kerkgangers een verzoek tot voorbede kunnen doen blijft gehandhaafd.
6. Om de dienst der barmhartigheid binnen de gemeente gestalte te geven blijft de Diaconie zich inspannen om in voorkomende gevallen plaatselijke minima met een financiële bijdrage of anderszins te ondersteunen. De participatie in het Diaconaal Fonds Westerveld wordt van harte ondersteund.
7. De Diaconie wenst het Verjaardagsfonds in stand te houden, temeer daar dit een instrument is om contact te houden met de hele gemeente, ook met de randkerkelijke.
8. De Diaconie wenst de Bloemencommissie in stand te houden, temeer daar dit een instrument is om contact te houden met de hele gemeente, ook met de randkerkelijken.
9. Als gronden pachtvrij komen, wordt bekeken wat op dat moment het beste is verkopen of weer verpachten.
10. Het kapitaal wordt zoveel mogelijk in stand gehouden.
11. De inkomsten worden in principe niet toegevoegd aan het kapitaal, maar besteed aan diaconale doelen en voor de bestrijding van de kosten
12. De Diaconie belegt de gelden zo mogelijk bij banken die een duurzaam beleid voeren.

7 Kerkrentmeesters

7.1 Inleiding

De kerkenraad heeft de stem van de beheerders in zijn midden. Wat zijn dan belangrijke aandachtspunten voor de beheerders om die stem in ieder geval te laten horen?

Ten eerste het beleidsplan. Het beleidsplan, in combinatie met de begroting, geeft de kaders aan waar binnen men opereert. Bij het opstellen en aanpassen van het beleidsplan komen de gewenste activiteiten aan de orde. De beheerders kunnen naast de wenselijkheid van de activiteiten in het bijzonder accent leggen op de haalbaarheid van de activiteiten. Het is onverantwoord om plannen te ontwikkelen zonder naar de financiële consequenties te kijken. Juist het samenbrengen van het algemene beleid op geestelijk en financiële terrein in de kerkenraad vereist planvorming met voldoende ruimte voor de financiële aspecten. Financiën moeten een integraal onderdeel zijn van de beleidsplanning. Het zijn de beheerders die daarbij zicht moeten hebben op de toekomstige ontwikkelingen.

De kerkrentmeesters moeten vanuit de beheerstaak zicht hebben op de ontwikkelingen. Vanuit het bijhouden van de registers is er zicht op ontwikkelingen in de omvang en samenstelling van de gemeente. Aantallen leden, gastleden, leeftijdsopbouw etc. zijn in beeld. Vanuit onderhoudsplannen is er zicht op de te verwachten kosten voor het onderhouden van de gebouwen, orgel, inventaris, predikantsplaats e.d. Analyse van het geefgedrag bij de fondsenwerving legt de vinger bij de trendmatige ontwikkeling van de inkomsten. Juist het ontwikkelen van een meerjarenperspectief is een belangrijke meerwaarde voor de kerkrentmeesters. Het onderbouwen van de trends met feiten maakt de beheerder tot een serieuze gesprekspartner. Vervolgens kan het bijhouden en evalueren van de daadwerkelijke ontwikkelingen onder meer aan de hand van de jaarrekening een belangrijke inbreng zijn bij het bijstellen van het beleidsplan en van de begroting.

7.2 Huidige situatie en beleidsvoornemens

7.2.1 Financiële administratie

De financiële administratie wordt gedaan door de financieel administrateur, een vrijwilliger uit Diever. Ook de financiële administratie van de Stichting Vrienden van de oude kerk, beheert hij.

De financiële administrateur verzorgt de betalingen en invorderingen. Daarnaast verzorgt hij tevens de administratie rondom Kerkbalans.

De administratie wordt met instemming van de kerkenraad en het college gecontroleerd door een tweetal ter zake kundige gemeenteleden.

Sinds de invoering van het Leden Registratiesysteem PKN (LRP) in 2012 maakt de financiële administrateur gebruik van dit systeem.

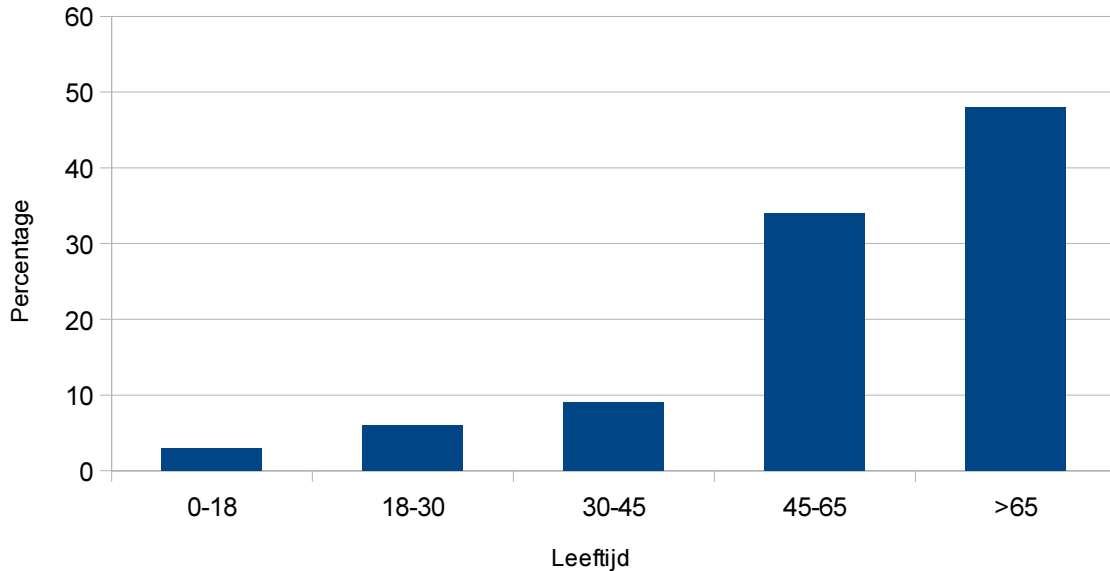
7.2.2 Ledenadministratie

De ledenadministratie wordt verzorgd door een gemeentelid. De ledenadministrateur is het centrale aanspreekpunt voor zowel de predikant, diverse colleges en groepen.

Ook de ledenadministratie wordt uitgevoerd met behulp van het Leden Registratiesysteem PKN. Ook zorgt de ledenadministrateur voor het bijhouden van de diverse verplichte registers, zoals doopregister, trouwregister e.d.

7.2.3 Opbouw van de gemeente

In onderstaande grafiek is de leeftijdsopbouw af te lezen. De Hervormde Gemeente Diever telde op 22 november 2013 628 leden. Het betreft hier een daling t.o.v. 1 januari 2010. (796 leden).

Leeftijdsopbouw in %

7.2.4 Financiën

Het scheppen van financiële voorwaarden voor het leven en werken in de gemeente kent 2 dimensies namelijk de korte termijn (1 jaar) en de lange termijn (10 jaar).

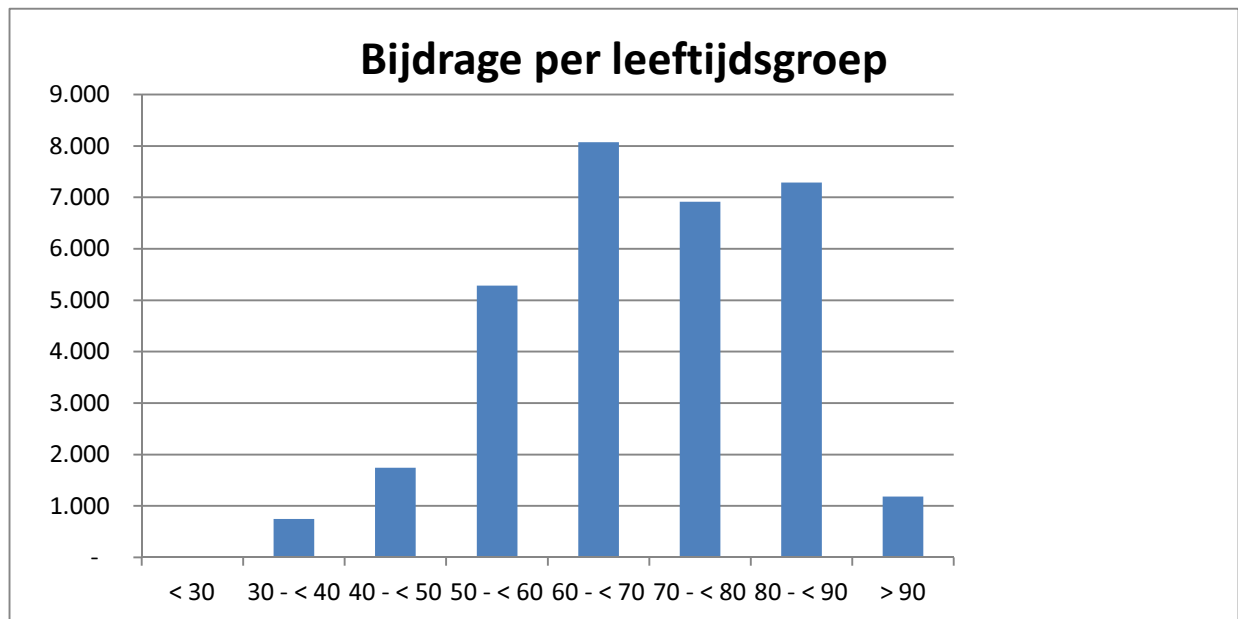
Binnen de gemeente zijn 2 geldstromen. De geldstroom van "levend geld" en die van "dood geld".

"Levend geld"

Onder "levend geld" wordt verstaan alle geldelijke inkomsten uit collecten, actie kerkbalans, giften, financiële acties en dergelijke. Dit geld wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de jaarlijkse periodieke uitgaven, de zogenaamde gewone dienst uitgaven, zoals de kosten voor de predikantsplaats, het pastoraat, publiciteit, de afdrachten aan de landelijke kerk, verzekeringspremie e.d.

De stijgende kosten in relatie tot de gemiddelde vrijwillige bijdrage en het aantal gemeentelieden dat deelneemt aan de actie kerkbalans baart het college van kerkrentmeesters grote zorgen. Concreet betekent dit dat als de vrijwillige bijdrage in totaliteit niet omhoog gaat, op termijn de omvang van de predikantsplaats (thans 9/12) in gevaar komt.

Uit onderstaande grafiek blijkt dat 92 % van de vrijwillige bijdrage wordt opgebracht door gemeenteleden die 50 jaar en ouder zijn.

“Dood geld”

Onder “dood geld” wordt verstaan alle financiële opbrengsten uit bezittingen. Deze gelden worden gebruikt om éénmalige, niet periodiek terugkomende uitgaven te doen. Met deze gelden worden voorzieningen getroffen zoals éénmalige onderhoudskosten en andere éénmalige grote kosten. Daarnaast wordt een deel van deze gelden aangewend om de jaarlijkse tekorten te financieren. In 2004 zijn diverse onderhoudsfondsen opgezet

Er bestaan de volgende fondsen:

- Onderhoudsfonds kerkgebouw. Er is een 6-jarig onderhoudsplan (2012-2018) voor het kerkgebouw. In 2016 zal er een nieuw onderhoudsplan opgesteld moeten worden. Jaarlijks moeten onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd die uit dit fonds worden betaald. Door de Stichting “Vrienden van de oude kerk” wordt jaarlijks bijgedragen aan het onderhoud van het kerkgebouw. De beschikbare middelen in het onderhoudsfonds dekken slechts een klein gedeelte van de te maken kosten. Nagedacht moet worden op welke manier wij dit fonds kunnen verruimen.
- Dakrenovatie. In 2022 moet het dak worden gerenoveerd. Binnen de huidige exploitatie bestaat er geen ruimte om hiervoor te reserveren. In 2014 worden hiervoor de mogelijkheden onderzocht.
- Orgelfonds. Uit dit fonds worden grotere reparatie- en onderhoudskosten aan het orgel betaald.
- Interieurfonds kerkgebouw. Hieronder vallen grotere onderhoudskosten aan meubilair, kroonluchter, lampen, geluidsinstallatie e.d.
- Predikantsplaats. De pastorie is in 2000 verkocht. De huidige predikant woont met haar man, die predikant is in Dwingeloo, in de pastorie in Dwingeloo. Indien de huidige predikant vertrekt zal een oplossing gevonden moeten worden voor een woning.
- Beroepingswerk. Indien de huidige predikante vertrekt zal bezien moeten worden in hoeverre de gemeente in staat is een predikant te beroepen. Het college van kerkrentmeesters is verplicht bij het overkomen van een nieuwe predikant tot het betalen

van verhuis- en inrichtingskosten aan de nieuwe predikant. Hiervoor vindt geen reservering plaats.

Een aantal fondsen is zodanig van omvang dat uit het levend geld hieraan jaarlijks geen grote bedragen behoeft te worden toegevoegd.

7.3 Overige Kerkrentmeesterlijke zaken

7.3.1 Godsdienstonderwijs

Het college van kerkrentmeesters verzorgt het godsdienstonderwijs op de openbare scholen in Diever en Wapse. Zolang er behoefte bestaat zal het college het godsdienstonderwijs, indien mogelijk, financieel blijven steunen. De personele kosten worden nu nog door de overheid gefinancierd. Indien deze financiering wegvalt dan zal het college van kerkrentmeesters zich beraden, in overleg met de kerkenraad, of de financiële steun voor het godsdienstonderwijs zonder de overheid nog haalbaar is.

7.3.2 Archief

Ten behoeve van het archief is een afsluitbare ruimte boven de pantry ingericht. Voor de waardevolle stukken is een brandvertragende kast beschikbaar. Door het college is een kerkrentmeester aangesteld die verantwoordelijk is voor het archief.

7.3.3 Organisten

Het kerkorgel wordt bespeeld door een viertal vaste organisten die hiervoor een contract hebben. Zij krijgen een onkostenvergoeding. De organisten dienen bij afwezigheid zelf voor vervanging te zorgen.

7.3.4 Publiciteit

Het college van kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor de financiering van de publiciteit.

7.3.5 Vrijwilligers

In de gemeente zijn vele vrijwilligers werkzaam. We noemen hier de vrijwilligers die werkzaam zijn voor het college of werkzaamheden uitvoeren waarvoor het college verantwoordelijk is dan wel waarvan de kosten ten laste van het college komen.

- Vrijwilligers
Op deze plaats moeten hier de vele vrijwilligers genoemd worden die zich met name inzetten voor de actie kerkbalans in de maand januari. Als college mogen we hier trots op zijn. Zonder deze vrijwilligers zou een actie kerkbalans zeer moeilijk worden. Als college zullen we deze vrijwilligers moeten blijven motiveren en enthousiasmeren.
- Cantorij
Sinds 2001 heeft onze gemeente de beschikking over een cantorij. Kosten voor aanschaf van o.a. de koorbundel voor het nieuwe liedboek, bladmuziek en kopieerkosten komen voor rekening van het college van kerkrentmeesters.
- Koster
De kostertaken worden door een vaste groep vrijwilligers uitgevoerd onder leiding van een coördinator-kerkrentmeester. Tijdens de zondagse eredienst zijn zij verantwoordelijk voor het naar behoren laten verlopen van de eredienst. Er is een vaste koster voor rouw- en trouwdiensten.
- Schoonmaak
De kerk wordt door een vrijwilliger schoongehouden. Het college wil deze vrijwilliger

ondersteunen door minimaal twee keer per jaar een schoonmaakbedrijf in te huren voor een grote schoonmaak.

- **Klussenteam**
Eenvoudige werkzaamheden aan het kerkgebouw werden door een klussenteam uitgevoerd. Deze bestaat niet meer. De behoefte aan een nieuw klussenteam is groot. De college van kerkrentmeesters wil zich in de komende tijd bezig houden met het oprichten en in stand houden van een nieuw team.
- **Archivering.**
Het is noodzakelijk dat ons archief op orde wordt gemaakt. Dit wordt gedaan door twee leden van het college.

7.3.6 Overig

Tussen de colleges van kerkrentmeesters binnen de burgerlijke gemeente Westerveld vindt eens per jaar een overleg plaats. In dit overleg wordt gesproken over allerlei zaken van de diverse kerken. Bv omgaan met legaten, organisten, kerktelevisie e.d. Uitwisseling van ervaringen en kennis. Door gezamenlijk op te treden kunnen we elkaar versterken als het gaat om bepaalde zaken zoals b.v. de contributie van het digitale liedboek.

Gelet op de financiële situatie van onze gemeente op de lange termijn en die van de andere kerkelijke gemeenten binnen Westerveld kan het zijn dat wij in de toekomst moeten nadenken over hoe en in welke vorm de kerkelijke gemeenten in de toekomst kunnen blijven bestaan.

7.3.7 Erfpacht toren

Per 1 januari 2011 heeft het college van kerkrentmeesters de toren van onze kerk in erfpacht genomen van de burgerlijke gemeente gedurende een periode van 7 jaar. De toren is kadastraal eigendom van de burgerlijke gemeente Westerveld. Deze constructie is op verzoek van de gemeente aangegaan. Door deze constructie genereert het college een hoge financiële bijdrage van de burgerlijke gemeente Westerveld ten tijde van groot onderhoud aan de toren. Een pachtovereenkomst is overeengekomen met de burgerlijke gemeente. In 2018 zal worden bezien of de overeenkomst moet worden voortgezet of beëindigd.

7.4 Het kerkgebouw

7.4.1 Algemeen

De kerk speelde van oudsher een centrale rol in de gemeenschap. Het was vaak de centrale plaats in een dorp of stad, waar tevens de belangrijke andere gebouwen stonden/staan. Zondags en op andere hoogtijdagen werd de kerk gebruikt als plaats van samenkomst van de gelovigen. Door de week had de kerk vanaf de middeleeuwen een functie als ontmoetingsplaats en asielpaats. De kerk werd ook gebruikt voor het doen van allerlei (officiële) bekendmakingen, zowel in woord als geschrift. De kerk had dus ook een sociale functie in de gemeenschap.

Deze sociale functie komt o.a. tot uitdrukking in het feit dat de burgerlijke overheid geen mensen mocht arresteren die een toevlucht hadden gezocht in de kerk (dit geldt nog steeds in Engeland!). De sociale functie van de kerk verdwijnt langzaam in de loop van de 19^e eeuw. In de loop van de 20^e eeuw zien we echter deze sociale functie langzaam weer terugkomen. Naast het gebruik voor de samenkomst van de gelovigen wordt het kerkgebouw ook gebruikt voor tentoonstellingen en culturele en historische evenementen.

Oude monumentale kerken, vaak eigendom van een plaatselijke geloofsgemeenschap, kosten veel geld aan onderhoud, dat veelal niet is op te brengen door de vaak kleine geloofsgemeenschappen. We zien dan ook in de 2^e helft van de 20^e eeuw provinciale en plaatselijke stichtingen ontstaan die als doel hebben deze kerken voor het dorp/stad en nageslacht in stand te houden en te bewaren, zoals bijvoorbeeld: Stichting Alde Fryske Tsjerken, Stichting Beheer Kerkgebouwen Groningen Drenthe, Stichting tot behoud van de Gelderse kerken. Mede door deze stichtingen kunnen kerkgebouwen bewaard worden en krijgen zij weer de sociale functie binnen een dorp/stad terug.

7.4.2 Huidige situatie

Op 7 mei 1996 is de stichting “Vrienden van de Oude Kerk” opgericht. Het doel van deze stichting is om via acties geld in te zamelen om bij te dragen aan het onderhoud van de Hervormde kerk in Diever.

Het stichtingsbestuur wordt gevormd door mensen uit verschillende maatschappelijke groeperingen uit Diever. Namens het college van kerkrentmeesters maakt een ouderling-kerkrentmeester deel uit van het bestuur.

De stichting “Vrienden van de oude kerk” heeft in de afgelopen jaren via activiteiten geld ingezameld dat gebruikt is voor de aanleg van vloerverwarming, restauratie van de glas-inloodramen en voor de bekostiging van groot onderhoud aan het kerkgebouw. Voor dit laatste is een 6-jarig onderhoudsplan opgesteld.

Bij de oprichting van de stichting is met de toenmalige kerkvoogdij/kerkenraad afgesproken dat de stichting alleen ideële activiteiten in het kerkgebouw zal laten plaatsvinden, met uitzondering die met een niet commercieel charitatieve doelstelling, zoals bijvoorbeeld Amnesty International, Vluchtelingen Werk Nederland e.a.. De stichting organiseert culturele activiteiten die bestemd zijn voor de gehele bevolking van Diever, toeristen en andere gasten. Zij organiseert in dat kader concerten, tentoonstellingen op cultureel vlak, open huis e.d. Daarnaast stelt de stichting, conform afspraak met het college van kerkrentmeesters, de kerk beschikbaar voor huwelijks- en begrafenisdiensten aan inwoners van Diever e.a., die niet tot een kerkelijke gemeente behoren en waarbij de dienst niet valt onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad.

Bovendien wordt de kerk gebruikt voor – algemene - herdenkingsdiensten (bv. 4 mei) en wordt medewerking verleend aan de landelijke monumentendag, Drentse Fietsvierdaagse e.d. Het college van kerkrentmeesters is trots op de stichting die op die manier meehelpt het kerkgebouw voor het dorp en de hervormde gemeente mede in stand te houden.

Het college wenst de zorgvuldig ingeslagen weg van de stichting betreffende het gebruik van de kerk te continueren.

7.5 Samenvatting van de beleidsvoornemens

1. Het college zal zich samen met de kerkenraad bezinnen op welke wijze een beter draagvlak voor de vrijwillige bijdrage kan worden verhoogd.
2. Het onderhoudsfonds kerkgebouw heeft onvoldoende omvang om de noodzakelijke reparaties te kunnen uitvoeren. Het college gaat nadenken over hoe wij dit fonds kunnen verruimen.
3. In 2016 zal er een nieuw onderhoudsplan opgesteld moeten worden.
4. Het college wil de contacten en samenwerking met andere kerkelijke gemeenten binnen de burgerlijke gemeente Westerveld continueren.
5. Zolang er de behoefte bestaat en het financieel mogelijk is zal het college het godsdienstonderwijs financieel blijven steunen.
6. Het college zal de uitgaven m.b.t. publiciteit financieel ondersteunen.
7. Het streven is om het gezamenlijke kerkblad de komende jaren kostendekkend te houden.
8. De vernieuwde website zal actueel gehouden worden.
9. Het college zal de vele vrijwilligers blijven motiveren en enthousiasmeren.
10. Het college zal de cantorij financieel blijven ondersteunen.
11. Het college gaat de komende tijd het klussenteam nieuw leven in blazen.
12. Het college huurt minimaal twee keer per jaar een schoonmaakbedrijf in om de vrijwilliger die de kerk schoonmaakt te ondersteunen.
13. Het college zorgt ervoor dat het archief actueel gehouden wordt.
14. In 2018 zal worden bezien of de erfpachtovereenkomst van de kerktoren moet worden voortgezet of beëindigd.
15. Het college wenst de zorgvuldig ingeslagen weg van de stichting betreffende het gebruik van de kerk te continueren.